

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Pranešimas spaudai

2017 m. sausio 13 d.

Gera žinia – Lietuvos eglynai atsigauna

Dar visai neseniai mokslininkai nerimavo, kad Lietuvos eglynai gali imti nykti dėl plintančių ligų, kenkėjų protrūkių, netinkamų miškininkavimo sprendimų. O štai dabar Aleksandro Stulginskio universiteto Miškų ir ekologijos fakulteto profesorius dr. Algirdas Augustaitis jau skelbia džiugią žinią – eglynai atsigauna. Pastaraisiais metais globali aplinkos kaita lemia intensyvų jų prieaugio didėjimą.

„Šiandien vienareikšmiškai galime teigti, kad Lietuvos miškų būklė gerėja, o produktyvumas auga, ypač pušynų ir eglynų. Tai vis globalios kaitos įtaka – mažėjanti aplinkos tarša, kylanti temperatūra, didėjantis kritulių kiekis ir CO₂ koncentracija ore,“ – teigia prof. A. Augustaitis.

Anot mokslininko, gyvename kaip Dievo užantyje. Jei lygintume Lietuvą su Vidurio Europa, gilių sausrų grėsmė mūsų miškams minimali. Didžiausios sausros buvo daugiau kaip prieš 20 metų, silpnesnės kartojasi kiek dažniau. Paskutinis sausros epizodas užregistruotas 2015 metais. Tuo tarpu kritulių kiekis kasmet didėja po kelis milimetrus. Lietų vis dažniau lydi stiprūs vėjai.

„Didžiausia Lietuvos miškų problema – uraganiniai vėjai ir viesulai. Jie gali pridaryti labai daug žalos miškui, išversdami ar tiesiog sulaužydami medžius. Kai nespėjama vėjavartų išvežti, miško kenkėjai gali išvesti keletą vadų ir taip dar labiau pakenkti miškui, net jei jis tiesiogiai nenukentėjo nuo viesulų, – sako prof. A. Augustaitis.

Jo teigimu, ūkinės priemonės, kuriomis formuojamas ateities miškas, pagrindiniai ir tarpiniai kirtimai tampa svarbiausiais miškininkų įrankiais, galinčiais užtikrinti Lietuvos miškų tvarumą, susilpninti nepalankių veiksnių poveikį. Dar vienas svarbus mokslininko nustatytas reiškinys – nuo 2011 metų didėjantis kritulių rūgštingumas. Rūgštūs lietūs labai pavojingi miškams. Jie veikia medžio fiziologinius procesus tiesiogiai per lapus, spyglius ir netiesiogiai per dirvožemį, mažindami maistinių medžiagų įsisavinimą.

Prieš 20 metų pagrindinė rūgštinanti komponentė buvo siera. Įgyvendinus tarptautinius emisijų mažinimo reikalavimus, šio teršalo koncentracijos sumažėjo daugiau nei 10 kartų, o Lietuva tapo viena mažiausiai sieros junginiais teršiamų valstybių Europoje. Tuo tarpu azoto išmetimas nemažėja ir turi didelės įtakos rūgšties krituliams. Azoto oksidai daugiausia pasiekia mūsų šalį tolimomis pernašomis iš Vakarų Europos. Kritulių rūgštingumą lemia ir didėjančios amonio koncentracijos ore, krituliuose, dirvožemio ir gruntiniame vandenyse. Jos didėja dėl spartėjančios kaimo plėtros ne tik užsienyje, bet ir Lietuvoje.

Pušynų būklės ir produktyvumo tyrimai, miško ekosistemų kompleksiškas monitoringas vertinant globalios kaitos poveikį miškams – viena iš pagrindinių prof. dr. A. Augustaičio mokslo darbų ciklo „Aplinkos veiksnių kompleksiško poveikio miškų būklei ir produktyvumui dėsningumai“ kryptių. Už šį darbą mokslininkas pretenduoja gauti 2016 m. Lietuvos mokslo premiją.